SCA Rannametsad OÜ ja SCA Metsavarad OÜ keskkonnaalased juhised ja nõuded metsatöödel

1. Sissejuhatus

Keskkonnanõuete koostamisel on lähtutud kehtivatest õigusaktidest ja FSC ja PEFC metsamajandamise standardi nõuetest. Järgnevatest põhimõtetest juhindutakse metsatööde läbiviimisel ja korraldamisel SCA Rannametsad OÜ ja SCA Metsavarad OÜ metsades. Eesmärgiks on teostada raieid viisil, mis tagab metsas bioloogilise mitmekesisuse ja uuenemisvõime säilimise ning metsa tervisliku seisundi säilimise ja paranemise. Kõik SCA Rannametsad OÜ ja SCA Metsavarad OÜ koostööpartnerid (edaspidi ka tööde korraldajad) lähtuvad allolevatest juhistest ning nõuetest metsatööde tegemisel.

2. Ohutus- ja keskkonnanõuded

2.1 Isikukaitsevahendid ja üldohutus

2.1.1 Metsatööde jaoks sobivad isikukaitsevahendid on toodud tabelis 1.
2.1.2 Kõik tööobjektil viibivad ja töökohustusi täitvad isikud peavad kandma kiivrit ja helkurvesti.
2.1.3 Kehtivusaja ületanud kiivrit ei tohi kasutada.
2.1.4 Metsamasinaoperaator peab tööobjektil masinast väljudes kandma helkurvesti ja kiivrit.
2.1.5 Töölisel peab kaasas olema esmaabipakend ja laetud mobiiltelefon.
2.1.6 Kett- ja võsasaag tuleb käivitamiseks tõsta vähemalt kolm meetrit kütuse tankimise paigast eemale.
2.1.7 Metsamasinad peavad olema varustatud liiklusseaduse või tootja tehase komplektsusega ettenähtud tulekustutitega, millel on kehtiv kontrollimärgistus.
2.1.8 Ohtlike tööde korral (nt tormikahjustuse likvideerimine) ei tohi töötada metsas üksi.
2.1.9 Tööd tuleb kohe peatada, kui tekib oht tööobjektil viibivate inimeste elule või tervisele.
2.1.10 Töid teostav ettevõte peab tagama töölisele, kes ööbib metsas, sobivad magamistingimused ja puhta joogivee.
2.1.11 Metsas on keelatud teha lõket selleks mitte ettevalmistatud kohas. Tuleohtlikul ajal ja alal on keelatud metsas suitsetamine, lõkketegemine ning muu tegevus selleks mitte ettenähtud kohas.

Kaitstav kehaosa	Labajalg	Jalg	Kere, käsivarred, jalad	Käed	Pea	Silmad / nägu	Kõrvad
Üldjuhul sobivad isikukaitseva hendid	**Turva-jalatsid**	**Turva-püksid**	**Keha ümber hoidvad kõrgnähtav usega rõivad**	**Kindad**	**Kiiver**	**Visiir / kaitseprillid**	**Kõrva-kaitsmed**
Töö:							
Metsauuenduse hooldamine ja raietööd							
Kettsaag	X	X	X	X	X	X	X
Võsasaag alla 3 m metsas töötamisel			X	X		X	X
Võsasaag üle 3 m metsas töötamisel			X	X	X	X	X
Pestitsiidide kasutamine							
Täita spetsiifilisi nõudeid, mis on seotud konkreetse aine ja sellega töötlemise tehnikaga.							
Masinraie ja kokkuvedu/väljavedu							
Harvester, forwarder ja kokkuveoks kohandatud põllumajandu straktor							X

Tabel 1 Metsatööde jaoks sobivad isikukaitsevahendid

2.2 Kütused, kemikaalid ja tankimine

2.2.1 Kõik tööobjektil kasutatavad anumad ja pudelid (nt õlid, kemikaalid ja muud vedelikud) peavad olema selgelt märgistatud neis sisalduva toote nimetusega.

2.2.2 Iga tööobjektil kasutatava kemikaali kohta peab olema kättesaadav ohutuskaart ning töötaja peab olema tutvunud selle sisuga.

2.2.3 Kütusemahutid peavad olema ette nähtud kütuste hoidmiseks ja veoks.

2.2.4 Kõik metsatöödel hoitavad või kütusega varustamiseks kasutatavad kütusemahutid peavad olema märgistatud mahutis sisalduva kütuseliigi nimetusega.

2.2.5 Kütusemahutid tuleb tööobjektil hoida varjulises kohas.

2.2.6 Keelatud on kütuste hoidmine ja saagide tankimine kraavidest, ojadest, jõgedest ja järvedest lähemal kui 10 m.

2.2.7 Metsamasina tankimisel tuleb kasutada selleks ettenähtud kütusepumpa.

2.2.8 Kett- ja võsasae tankimisel tuleb kasutada tankimiskohas absorbentmatti või spetsiaalseid kanistrite otsikuid, mis välistavad üle- ja möödavalamist.

2.2.9 Võimalusel tuleks kasutada biolagunevat õli mootorsaagide ketiõlina ning hüdraulikasüsteemides.

2.2.10 Lekkinud kütus või määrdeained tuleb imava materjali (absorbent) abil kokku koguda ning kuni äraveoni ladustada keskkonnaohutult.

2.3 Tavajäätmed ja ohtlikud jäätmed

2.3.1 Tavajäätmed ja ohtlikud jäätmed tuleb hoida tööobjektil eraldi.

2.3.2 Igal tööobjektil peab olema koht tavajäätmete hoidmiseks (prügikast, prügikott). Olmeprügi loodusesse jätmine on keelatud.

2.3.3 Metsatöödel tekkivateks ohtlikeks jäätmeteks loetakse: kütuse ja määrdeainete taara, markeerimisvärvi purgid, kütuse või määrdeaine lekke tõrjumisel kasutatud absorbent ja absorbeerivad matid, akud, hüdrovoolikud, kütuse- või õlifiltrid.

2.3.4 Tööobjektil, kus töötavad metsamasinad, peavad tööobjektil olema esmased keskkonnareostuse tõrjevahendid: labidas, 15 kg absorbentgraanuleid või 50 l turvast või saepuru ja kogumisnõu kasutatud absorbendi kogumiseks.

2.3.5 Lekke likvideerimisel kasutatud absorbent tuleb koguda kokku ning toimetada lähimasse ohtlike jäätmete kogumiskohta.

2.3.6 Kõik töö käigus tekkinud tavajäätmed ja ohtlikud jäätmed tuleb pärast tööobjekti lõpetamist ära viia ja käidelda keskkonnale ohutult ja seaduslikult.

3. Keskkonnahoid ja loodusväärtuste kaitse

3.1 Raietööde käigus ei tohi vigastada kasvama jäävaid puid.

3.2 Noorendike ja keskealiste puistute hooldamisel (valgustus- ja harvendusraietel) tuleb kujundada elujõulisi segapuistuid nii, et kaaspuuliikide osakaal oleks vähemalt 20%.

3.3 Säilitada erinevaid laguastmes, võimalikult mitmekesistest liikidest ökoloogiliselt väärtuslikku lamapuitu vähemalt **15 tm/ha**. Nõutud mahu hulka ei arvestata värsket (alla kahe aasta vana) loodusliku häiringu (v.a põlengu) käigus tekkinud lamapuitu, v.a muude teostatavate võimaluste puudumisel.

3.4 Säilitada ohutust arvestades olemasolevaid üle 15 cm rinnasdiameetriga jalalseisvaid surnud puid ja/või tüükaid (eelistatult põlemisjälgedega) vähemalt **5 tm/ha**.

3.5 Uuendusraietel säilitatakse ohutust arvestades vähemalt **15** võimalikult eri liikidest elurikkuse tagamiseks ettenähtud puud ehk säilikpuud hektari kohta (suurema kui 50 cm rinnasdiameetriga haabasid vähemalt **10 tk/ha**). Võimalusel jäetakse säilikpuud grupiti. Säilikpuid ei raiuta ega koristata ja need jäävad metsa alatiseks. Säilikpuude valimisel eelistatakse:

1) eelneva raieperioodi üleelanud puid, jalakaid, künnapuid, pärnasid, tammesid, saari, vahtraid, haabu, mände, sangleppi;
2) suurima diameetriga puid, vanu puid ja suure võraga puid;
3) õõnsuste või põlemisjälgedega puid;
4) suurte risupesadega (d > 50 cm) puid koos neid vahetult ümbritsevate puudega.

3.6 Teise rinde puud loetakse säilikpuudeks säilikpuude rühmas koos esimese rinde puudega. Hooldusraiete käigus soodustatakse eelpool kirjeldatud puude säilimist.

3.7 Raielangilt ei raiuta välja kõiki kõvalehtpuid (tamm, saar, jalakas, künnapuu, vaher) ja pärnasid.

3.8 Raie käigus säästetakse metsa ja avatud maastiku (raba, põllumajandusmaa) vahelist üleminekukooslust (ökoton), säilitades selle alusmetsa ja põõsarinnet ning jättes alles säilikpuid, ökoloogiliselt väärtuslikku lamapuitu, jalal seisvaid surnud puid ja tüükaid (sh põlenuid).

3.9 Hariliku jugapuu (*Taxus baccata*) raiumine on keelatud.

3.10 Võimalusel tuleb säilitada maksimaalselt alusmetsa ja põõsarinnet bioloogilise mitmekesisuse tekke ja säilitamise eesmärgil, ning vältida lamapuiduks jäetavate tüvede vigastamist.

3.11 Looduslike veekogude veekaitsevööndis säilitatakse teise rinde puid, alusmetsa ja põõsarinnet ning säilikpuid, ökoloogiliselt väärtuslikku lamapuitu ning jalal seisvaid surnud puid ja tüükaid.

3.12 Tuleb vältida kinnismälestiste, nagu kultusekohtade, sõjahaudade, kääbaste, arhitektuuriajaloolise väärtusega ehitiste ja mälestusmärkide ning pärand-kultuuriobjektide kahjustamist ning risustamist raidmetega.

3.13 Rangelt kaitstavates metsades on uute kuivendussüsteemide rajamine ja rekonstrueerimine keelatud, v.a teede ehitusega seotud kraavid ning majandusmetsade toimimiseks hädavajalik kraavide puhastamine, mis tehakse alternatiivide puudumisel ja nõuetekohasel kooskõlastamisel.

3.14 Metsatööde planeerimisel vaatab metsnik ala üle ning kasutab linnupesade leidmisel välimäärajat ohustatud liikide pesapuude tuvastamiseks, kaitsealuse liigi pesapuu leidmisel teavitab metsnik Keskkonnaametit. Kui ohustatud liigi pesapuu leiab või seda kahtlustab alltöövõtja, peab ta tööd peatama, teavitama koheselt tööjuhti ning ootama edasisi korraldusi.

3.15 Enne tööde alustamist tutvuda nõuetega, mis on esitatud tööde üleandmise dokumentides. Kui ei ole võimalik juhiseid täita, tuleb sellest informeerida tööde korraldajat ja vajadusel katkestada tööülesanded.

4. Ohutusjuhend metsamasinaga töötamisel

4.1 Üldnõuded

4.1.1 Tööülesannet tohib asuda täitma alles siis, kui selleks on teada ohutud töövõtted, nende rikkumine võib põhjustada õnnetuse.

4.1.2 Töötaja peab tegema ainult seda tööd, mis talle on ülesandeks antud ja mille ohutuid töövõtteid ta tunneb. Kahtluse korral tuleb pöörduda otsese tööjuhi poole selgituse saamiseks.

4.1.3 Metsamasina operaator peab töö ajal olema ettevaatlik, tähelepanelik ning mitte tegelema kõrvaliste asjadega.

4.1.4 Kõikidel kasutatavatel metsamasinatel peab olema sidesüsteem, esmaabikomplekt ja vähemalt üks absorbentmatt.

4.1.5 Metsamasina juhtimist on keelatud üle anda kõrvalisele isikule.

4.1.6 Metsamasinale ei tohi lubada kõrvalisi isikuid.

4.1.7 Metsamasinate liiklemine avalikel teedel peab toimuma vastavuses õigusaktidega.

4.1.8 Metsamasinate tehniline seisukord peab vastama õigusaktidele.

4.1.9 Metsamasin peab olema alati tehniliselt korras, vastavuses tehase nõuetega, mis on märgitud tehase instruktsioonis iga masina margi ja tüübi jaoks.
4.1.10 Visuaalsel vaatlusel tuvastatava õli- või kütuselekkega metsamasina kasutamine on keelatud.
4.1.11 Summutiteta või katkiste summutitega masinate kasutamine metsatöödel on keelatud.
4.1.12 Juhul, kui metsamasinat ei kasutata, tuleb selle mootor seisatada.
4.1.13 Märgates ohutuseeskirjade rikkumist teiste töötajate poolt või ohtu lähedalolijaile, peab töötaja viivitamatult võtma tarvitusele abinõud ohutuse kindlustamiseks ning juhtunust teatama otsesele tööjuhile.
4.1.14 Kabiinita masinaga on metsatöödel töötamine keelatud.
4.1.15 Töid teostav raietöötaja peab enne tööde alustamist olema veendunud, et raielangiga piirnevale teele on paigaldatud teabetahvel ja hoiatavad märgid.

4.2 Nõuded metsamasinaga töötades

4.2.1 Metsamasinaga töötades on töötaja kohustatud:

4.2.1.1 kontrollima töötamisel masina tehnilist seisukorda ja viima läbi igapäevast hooldust.
4.2.1.2 mootori häirete tekkimisel, masina ebanormaalse müra või kloppimise esinemisel masina peatama ja välja selgitama põhjuse.
4.2.1.3 kontrollima roolimehhanismide, pidurite, haakeseadiste, valgustusseadiste seisukorda.
4.2.1.4 kontrollima hüdrosüsteemi töötamist ja voolikute kinnitusi.
4.2.1.5 kontrollima masinale lisatavate ja monteeritud tööseadmete töökorras olekut.
4.2.1.6 kontrollima tulekaitsevahendite, esmaabipaki ja signaliseerimissüsteemide olemasolu.
4.2.1.7 kontrollima jahutusvedeliku, kütuse ja õlide taset.
4.2.1.8 hoidma korras kabiini ja selle klaasid puhtana ning mitte hoidma kabiinis kõrvalisi esemeid.
4.2.1.9 seiskama mootori, kui alustatakse masina tehnilist hooldamist või rikete kõrvaldamist.
4.2.1.10 veenduma enne masinaga liikuma hakkamist, et masina ees, all, vahel ega taga ei ole inimesi ega teisi masinaid.
4.2.1.11 vajadusel kasutama signaali liikuma hakkamisel ja töötamise ajal.
4.2.1.12 olema ettevaatlik kurvidel ja järsakute ääres sõites.
4.2.1.13 informeerima vahetuse üleandmisel vahetustöölist masina tööorganite seisukorrast ja kõigist riketest ning nende kõrvaldamiseks rakendatud abinõudest.
4.2.1.14 rikke korral peatama tööd ja teavitama otsest tööjuhti.

4.2.2 Harvesteriga töötades on lisaks töötaja kohustatud:

4.2.2.1 langetama raielangil kõik puud, mis võivad ohustada teisi metsas viibijaid.
4.2.2.2 peatama langetamise kui kõrvaline isik siseneb ohtlikusse tsooni (ohtlik tsoon on 70m puu langetamise kohast).
4.2.2.3 rajama kokkuveoteed selliselt, et oleks tagatud ohutu kokkuvedu.

4.2.3 Kokkuveomasinaga töötades on lisaks töötaja kohustatud:

4.2.3.1 peatama masina, kui masinale lähemal kui 10m on inimesi.
4.2.3.2 ette valmistama puidu ladustamise kohad vahelaoplatsides, tasandama ning puhastama platsi võsast ja lamapuidust.

4.2.4 Kokkuveomasinaga ja metsaveomasinaga laadides on lisaks töötaja kohustatud:

4.2.4.1 ladustama notid virna viisil, mis tagab, et notid virnas ei hakka veerema.
4.2.4.2 ladustama notid virna viisil, mis tagab, et virn ei hakka vajuma.
4.2.4.3 ladustama notid virna viisil, et virna teepoolsem ots oleks tasane (± 20cm).
4.2.4.4 laadima viisil, mis tagab teiste liiklejate ohutuse.
4.2.4.5 laadimise ajal tähistama piirkonna vajadusel hoiatavate märkidega.
4.2.4.6 peatama laadimise, kui virna ja masina vahel on inimesi.

4.2.5 Metsamasinaga töötamisel on keelatud:

4.2.5.1 avada liikumise ajal masina kabiini ust või end välja küünitada külgaknast.
4.2.5.2 puudutada pöörlevaid mehhanisme ja ülekandeid, kõrvaldada rikkeid, määrida ja puhastada mehhanisme mootori töötamise ajal.
4.2.5.3 töötada pimedal ajal kehva valgustusega.
4.2.5.4 sõita masina raamil, laadimisseadmetel ja veetaval metsamaterjalil.
4.2.5.5 minna masinale või tulla sealt maha masina liikumise ajal.
4.2.5.6 töötada kohtades, kus vahemaa masina kõrgeima osa ja elektriliini vahel on alla 2m.
4.2.5.7 vahetada käike, kui masin liigub ohtlikul kallakul.
4.2.5.8 üle käia liikuvast trossist.
4.2.5.9 parandada puidu haakimist, puidu külge (või puidust lahti) haakida trossi masina liikumise ajal.
4.2.5.10 laadida puitu lagedal alal äikese ajal.
4.2.5.11 mootorit, õli ja kütust soojendada lahtise tulega.

4.2.6 VASTUTUS

4.2.6.1 Töötaja kannab vastutust käesoleva tööohutusjuhendi mittetäitmisel vastavalt õigusaktidele.
4.2.6.2 Töötajal on õigus keelduda tööst millega toimetulekus ning mille ohutuse tagamises ta ei ole kindel. Oma sellisest otsusest peab töötaja viivitamatult teatama otsest tööjuhti ja tööde korraldajat.

5. Ohutusjuhend metsamajandamistöödel

5.1 Üldnõuded

5.1.1 Töötaja tohib tööülesandeid täitma asuda alles siis, kui teda on teavitatud ohututest töövõtetest. Ohutusnõuete rikkumine võib põhjustada õnnetuse.

5.1.2 Töötaja peab tegema ainult seda tööd, mis talle on ülesandeks antud ja mille ohutuid töövõtteid ta tunneb. Kahtluse korral tuleb pöörduda otsese tööjuhi poole selgituse saamiseks.

5.1.3 Töötaja tohib kasutada ainult vastavaks tööks ettenähtud ning korras töövahendeid ja seadmeid. Keelatud on kasutada töövahendeid ja - seadmeid, mille käsitsemiseks puuduvad töötajal oskused ja mille kohta ei ole töötajat teavitatud ohututest töövõtetest.

5.1.4 Märgates ohutuseeskirjade rikkumist teiste töötajate poolt või ohtu lähedalolijaile, peab töötaja viivitamatult peatama ohtu põhjustava tegevuse, võtma tarvitusele abinõud ohutuse kindlustamiseks ning juhtunust teatama otsesele tööjuhile.

5.1.5 Metsa- ja võsaraietöödele lubatakse töötama isikuid, kes on vähemalt 18 aastat vanad.

5.1.6 Töökohale kõrvalisi isikuid lubada ei tohi.

5.1.7 Töötaja peab olema varustatud esmaabivahenditega ja kommunikatsioonivahendiga ja kandma neid töö ajal endaga kaasas.

5.2 Külv

5.2.1 Külvi katmisel reha kasutades ei tohi lükata reha enda ees või rehavart lükkamisel vastu kõhtu toetada. Rehavarre suund peab olema küljelt mööduv.

5.2.2 Maakirvega külvilappi ette valmistades tuleb jalgu kergelt hargitada, et vältida maakirvega jala vigastamist.

5.3 Istutamine

5.3.1 Istutamisel peab töötaja kandma tugevapõhjalisi jalanõusid.

5.3.2 Istikute koti tõstmisel tuleb ülekoormuse vältimiseks arvestada koti raskusega.

5.3.3 Töötades peab olema tähelepanelik pinna mikroreljeefsuse, okste, kändude ning mitmesuguste takistuste osas.

5.4 Kasvavate puude laasimine

5.4.1 Kasvavate puude laasimisel on töötaja kohustatud:

5.4.1.1 oksalõikurit kasutades seisma kindlal alusel.

5.4.1.2 liikuma ühe puu juurest teise juurde hoides oksalõikurit kehast võimalikult eemal ja paralleelselt maapinnaga.

5.4.1.3 peatama laasimise kui kõrvaline isik siseneb ohtlikusse tsooni (kasvavate puude laasimisel on ohtlik tsoon 10m laasitavast puust).

5.4.1.4 enne puu laasimist eemaldama takistused 3m ümber puu, mis segavad liikumist laasimisel.

5.4.1.5 peatama tööd tugeva vihma ajal ja vahetult peale vihma.

5.4.2 Laasimist alustatakse puu alumistest okstest, liikudes piki tüve ladva suunas.

5.4.3 Laasimisel ei tohi seista lõigatava oksa all.

5.4.4 Okste laasimisel läbimõõduga 4 cm ja enam peab töötaja asuma puutüvest vähemalt 3m kaugusel risti oksa kasvamise suunaga.

5.4.5 Oksa rippesse jäämisel tuleb enne järgmise oksa laasimisele asumist rippes oks eemaldada.
5.4.6 Keelatud on laasida puid, mille võrasse on jäänud rippesse teine puu või selle osa.

5.5 Võsasaega töötamine

5.5.1 Võsasaega töötades on töötaja kohustatud:
- 5.5.1.1 veenduma, et lõiketera kinnituspolt on kindlalt fikseeritud.
- 5.5.1.2 kontrollima, et lõiketera kaitse oleks margile vastav ja vigastusteta ning lõiketera kaitse kinnitatud.
- 5.5.1.3 kontrollima lõiketera seisukorda, pragude ja mõrade puhul tuleb lõiketera välja vahetada.
- 5.5.1.4 veenduma, et lõiketera liigub vabalt ja ei ole kõrvaliste esemetega kokkupuutes, kasutada tohib ainult vastavale saemargile ettenähtud lõiketeri, rohuterasid ja trimmereid.
- 5.5.1.5 seisatada mootor, kui lõiketera kiilub kinni.
- 5.5.1.6 töötama võsasaega, mis on kinnitatud kanderihmadele.
- 5.5.1.7 kontrollima, et kanderihmade kiirkinnitus on töökorras ja võimaldab ohu korral kiiresti võsasae kanderihmadest vabastada.
- 5.5.1.8 veenduma, et võsasae lõiketera tühikäigul ei pöörle.
- 5.5.1.9 tööorgani puhastamisel ja lõiketera läheduses muid tegevusi tehes seiskama võsasae mootori.
- 5.5.1.10 kasutama võsasae mootoris ainult pliivaba kütust.
- 5.5.1.11 peatama töö, kui kõrvaline isik siseneb ohtlikku tsooni (võsasae tööl on ohtlik tsoon 15m).
- 5.5.1.12 hoidma teise võsasaega töötava töötajaga vähemalt 30m vahekaugust.
- 5.5.1.13 jätma raiumata üle 10cm kännudiameetriga puud.

5.6 Kettsaega töötamine

5.6.1 Kettsaega töötades on töötaja kohustatud:
- 5.6.1.1 raielangil kaasas kandma ja vajadusel kasutama pööramiskonksuga langetuslabidat, kiile, haaratsit, konksu ja tööriistavööd.
- 5.6.1.2 lageraiel esmalt raielangi ette valmistama, sh koristama ohtlikud puud ning raiuma sisse kokkuveoteed ja vahelaoplatsid. Teistel raietel (sh tormimurru ja –heite korral) tehakse ettevalmistustööd raie käigus. Selleks tuleb puu ümbert eemaldada võsa ja lamapuit, talvel teha taganemiseks 45 kraadi all 2...3 m pikkused rajad.
- 5.6.1.3 peatama langetamise, kui kõrvaline isik siseneb ohtlikusse tsooni (ohtlik tsoon on 50m ulatuses puu langetamise kohast).
- 5.6.1.4 katkestama viivitamatult töö, kui vigastatakse elektri- või sideliini, peale seda tuleb ohtlik koht tähistada ning teavitada otsest tööjuhti.
- 5.6.1.5 paigutama raietööde ohutusmärke, kui tööjuht on nõudnud märkide seadmist.
- 5.6.1.6 tähistama lõpuni läbisaagimata või rippesse jäänud puud.
- 5.6.1.7 kasutama kettsae tankimisel ainult pliivaba kütust.

5.6.2 Kui metsaraietööde kohaga piirnevad või raiekohta läbivad elektri- või sideliinid, võib raietöid läbi viia ainult liinivaldaja kirjalikul loal.

5.6.3 Keelatud on raiuda tugevama kui 6 pallise ehk kiirusega 12 m/s tuulega, äikese ja paduvihmaga ja tiheda uduga (tihedaks loetakse udu, kui 50m kauguselt ei ole näha inimese siluetti).

5.6.4 Tuulemurru ja –heite koristamisel raielangil tuleb langetada tuulemurru suunas. Esimeses järjekorras tuleb langetada kõige enam ohtlikud puud. Enne puu langetamist tuleb pika lati abil kõrvaldada lahtised rippuvad oksad ja ladvaotsad.

5.6.5 Tuulemurrus töötamisel ja jämedamate puude, rinnasdiameetriga üle 90cm, langetamisel peab raielangil töötama üheaegselt vähemalt kaks töötajat.

5.6.6 Langetatavale puule tehakse esmalt langetussuunas langetussälk. Sälgu sügavus peab olema sirgel puul mitte alla 1/4 tüüka jämedusest, kaldu kasvanud ja pehastunud puudel mitte alla 1/3 tüüka jämedusest. Pehkinud ja jalalkuivanud puude sälkamine peab toimuma ainult saega, olles eelnevalt kontrollinud puu seismiskindlust ja vajaduse korral hargi või ridvaga eemaldanud murdunud ladvad või oksad.

5.6.7 Langetussälgu ülemine pind peab moodustama 45...55 kraadise nurga horisontaali suhtes, alumine tasapind võib olla 0-5 kraadi horisontaalist allapoole.

5.6.8 Kahe paralleelse saelõikega tehtud täisnurkse langetussälgu puhul peab lõigete kõrguste vahe olema 1/10 tüüka läbimõõdust mahasaagimise kohal, nn skandinaavia langetussälgu korral peab nii alumine kui ka ülemine kaldlõige olema 45 kraadi all puu pikitelje suhtes.

5.6.9 Langetamise läbilõige peab olema risti tüvele ja suunduma sälgu keskele (nn skandinaavia sälgu korral ülemise sälgu keskele). Õige langetussuuna tagamiseks peab jätma läbisaagimata nn pideriba, mille laius on kuni 40 cm jämeduste puude korral 2 cm, 40-60 cm jämedusega puudel 3 cm, jämedamatel 4 cm. Keelatud on langetatavat puud täielikult läbi saagida.

5.6.10 Kännust kokkukasvanud puid või üle 5 kraadise kaldega puid langetatakse loomuliku kalde suunas. Murdunud puud langetatakse murdele ristisuunas, kusjuures peab kontrollima eelnevalt murde tugevust. Pinges olevate puude langetamisel ja laasimisel tuleb eelnevalt hinnata situatsiooni ohtlikkust ning vajadusel kasutada abivahendeid vältimaks sae kinnikiilumist, rebendi või tagasilöögi ohtu. Rebendite vältimiseks tuleb pinges puude läbisaagimisel pinge leevendamiseks teha pideriba külgedele kerged sisselõiked.

5.6.11 Rippesse jäänud puid peab langetama traktori või vintsi abil. Erandjuhtudel on lubatud rippesse jäänud puid langetada töötajatel, kes on läbinud spetsiaalse tööohutuse täiendkoolituse ja on varustatud vastavate vahenditega.

5.6.12 Laasimine toimub suunaga tüükast ladvani. Ei ole lubatud laasida seistes ise laasitaval tüvel, raiuda või saagida oksi milledele tüvi kindlalt toetub, laasida oksi kokkutõmmatud tüvede pakis või oksi, mis asuvad teiste tüvede või kändude vahel pinge all. Laasijate omavaheline kaugus peab olema vähemalt 10m.

5.6.13 Tuule poolt heidetud puud tuleb esmalt kännust järgata.

5.6.14 Tuuleheitepuude väljapööratud juurekamakas tuleb peale järkamist traktori või vintsi abil tagasi tõmmata.

5.6.15 Keelatud on:

5.6.15.1 puude mitme puu langetamine korraga.

5.6.15.2 saagida puud, millele toetub rippesse jäänud puu.

5.6.15.3 saagida notte rippes puu tüükast.

5.6.15.4 maha paisata rippes puud teise puu pealelangetamisega.

5.6.15.5 töötada rippesse jäänud puu ohtlikus läheduses.

5.6.15.6 järkamine üle 35 kraadise kaldega nõlvadel.

5.7 Vastutus

5.7.1 Töötaja kannab vastutust käesoleva tööohutusjuhendi mittetäitmisel vastavalt õigusaktidele.

5.7.2 Töötajal on õigus keelduda tööst, millega toimetulekus ning mille ohutuses ta kindel ei ole. Oma keeldumisotsusest peab töötaja viivitamatult teavitama otsest tööjuhti või tööde korraldajat.

6. Käitumisjuhised hädaolukorras

- Tulekahju korral, mida ei suudeta iseseisvalt kustutada, tuleb sellest teatada **telefonile 112** ja tööde korraldajale ning võimalusel asuda olemasolevate vahenditega põlemiskollet kustutama, samas **kindlustades enese ohutuse**. Tulekahjust teatamisel tuleb öelda rahulikul häälel teataja nimi, sündmuskoha võimalik täpne asukoht ja mis põleb.
- Keskkonnareostuse korral, mida ei suudeta olemasolevate tõrjevahenditega kõrvaldada, tuleb teatada **telefonile 112** ja tööde korraldajale. Lõhkematerjali leidmisel tuleb sellest teatada **telefonile 112** ja tööde korraldajale ning peatada töö kuni lõhkematerjali spetsialistide saabumiseni ning oodata edasisi korraldusi. Leiukoht tuleb võimalusel piirata ja tähistada, **leitud lõhkematerjali ei tohi puudutada**.
- Ekstreemsete ilmaolude korral (torm, äike, üleujutused, jne.) vältida metsas töötamist. Hädaolukorras helista **telefonile 112**.
- Suure linnupesa, diameetriga 40 cm või enam, leidmisel peatada töö, teavitada leiust tööde korraldajat ning oodata edasisi korraldusi.

Tööde korraldaja teostab korralist kontrolli tagamaks nõuetele vastavust. Mittevastavus fikseeritakse ning antakse korraldused mittevastavuse likvideerimiseks, vajadusel ka tööde peatamiseks. Korduvate mittevastavuste ilmnemisel on SCA Rannametsad OÜ-l ja SCA Metsavarad OÜ-l õigus töövõtjaga leping katkestada.